

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **M. B.,** zastoupený advokátkou JUDr. Janou Kopáčkovou, se sídlem nám. Kinských 3, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 12. 2004, sp. zn. 8 Az 15/2004,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 12. 2004, sp. zn. 8 Az 15/2004, **se zrušuje** a věc **se** mu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Městského soudu v Praze, kterým byla odmítnuta pro opožděnost jeho žaloba proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 5. 12. 2003, č. j. OAM-2061/AŘ-2002, kterým byl zamítnut rozklad proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 20. 11. 2001, č. j. OAM-2542/VL-07-P16-2000, jímž bylo řízení o udělení azylu zastaveno podle § 25 odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a namítá nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí jeho návrhu.

Stěžovatel uvádí, že mu dne 14. 1. 2004 bylo doručeno výše uvedené rozhodnutí ministra vnitra o zamítnutí stěžovatelova rozkladu. Proti tomuto rozhodnutí podal dne 9. 2. 2004 žalobu k Městskému soudu v Praze. Městský soud vyšel při stanovení lhůty pro podání žaloby z ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu a určil délku této lhůty na 15 dnů, na základě toho určil, že lhůta k podání žaloby uplynula dne 28. 1. 2004 a stěžovatelovu

žalobu odmítl pro opožděnost. Podle stěžovatele byla tato úvaha městského soudu chybná a soud měl správně aplikovat článek II. bod 2 přechodných ustanovení zákona č. 519/2002 Sb., který stanoví, že pokud ministr vnitra po nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy po 1. 1. 2003, rozhodne o rozkladu podle zákona o azylu ve znění účinném k 31. 1. 2002, lze proti tomuto rozhodnutí podat žalobu do třiceti dnů od jeho doručení. Podmínky aplikace tohoto ustanovení považuje stěžovatel ve svém případě za splněné, měla tedy být v jeho případě aplikována třicetidenní lhůta, která uplynula až dne 13. 2. 2004, a jeho žaloba tak byla podána včas.

Z těchto důvodů označuje stěžovatel napadené usnesení o odmítnutí jeho žaloby pro opožděnost za nezákonné a žádá jeho zrušení. Zároveň žádá o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního spisu především zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 6. 11. 2000 na základě žádosti, v níž bylo jako důvod žádosti o azyl uvedeno, že si stěžovatel půjčil u mafie peníze, které včas nevrátil, mafie je nicméně žádala zpět po něm i po rodičích, proto je odjel vydělat do ČR, kde má přítelkyni, se kterou by se chtěl oženit. Žalovaný řízení o této jeho žádosti zastavil podle § 25 odst. 1 písm.d) zákona o azylu svým výše označeným rozhodnutím ze dne 20. 11. 2001, kde uvedl, že stěžovatele opakovaně vyzval, aby se dostavil k pohovoru, on ovšem těchto výzev nedbal a k pohovorům se bez omluvy nedostavil, proto bylo řízení zastaveno.

Proti tomuto rozhodnutí podal dne 17. 1. 2002 stěžovatel rozklad, kde uvedl, že v místě jeho bydliště probíhají neustálé vandalské výtržnosti, včetně rozbíjení poštovních schránek, a proto patrně neobdržel pozvánku k pohovoru. Tento rozklad byl zamítnut rozhodnutím ministra vnitra ze dne 5. 12. 2003, kde ministr vnitra shledal, že byly dány důvody pro zastavení řízení, neboť se stěžovatel nezdržoval na adrese, kde byl hlášen. Toto rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno dne 14. 1. 2004, jak vyplývá z doručenky ve správním spise.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel dne 9. 2. 2004 žalobu k městskému soudu (prezentační razítko na č. l. 1 soudního spisu). Zde uváděl, že se trvale zdržoval na adrese, kde měl povolen pobyt, a že byl s pracovníky žalovaného v pravidelném kontaktu každý druhý měsíc za účelem prodlužování průkazu účastníka řízení o udělení azylu, takže mu mohli termín konání pohovoru oznámit ústně. Žalovaný ve vyjádření k žalobě trval na správnosti svého postupu a navrhl žalobu zamítnout, na což stěžovatel reagoval replikou.

Městský soud nicméně o žalobě rozhodl tak, že ji odmítl pro opožděnost výše označeným usnesením ze dne 30. 12. 2004. Zde vyšel z ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu, určil, že lhůta pro podání žaloby činila v daném případě 15 dnů a skončila tedy dne 28. 1. 2004, a proto byla žaloba podaná až dne 9. 2. 2004 opožděná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky usnesení městského soudu režimem pobytu za účelem strpění

podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Stěžovatel namítá, že městský soud pochybil, když na jeho případ aplikoval lhůtu obsaženou v § 32 odst. 1 zákona o azylu, a nikoli lhůtu obsaženou v článku II. bod 2 přechodných ustanovení v zákoně č. 519/2002 Sb. Nejvyšší správní soud tedy musí nejprve posoudit, zda mělo opravdu být na stěžovatelův případ aplikováno právě toto přechodné ustanovení.

Toto ustanovení zní: *„2. Pokud ministr vnitra po dni nabytí účinnosti tohoto zákona rozhodl o rozkladu, podaném podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění účinném k 31. lednu 2002, lze proti takovému rozhodnutí do třiceti dnů od jeho doručení podat žalobu podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, jsou-li splněny podmínky tam stanovené. K řízení o žalobě podle věty první je příslušný krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení azylu (žalobce) v den podání žaloby hlášen k pobytu. Ustanovení čl. II bodů 3 a 4 zákona č. 2/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), a některé další zákony, se pro podání žaloby podle věty první a řízení o ní nepoužijí.“*

Toto ustanovení tak zahrnuje ve své hypotéze dvě podmínky, jež musejí být splněny kumulativně. První podmínkou je, že rozklad v azylové věci musel být podán podle zákona o azylu v jeho znění účinném k 31. 1. 2002. Vzhledem k tomu, že rozklad byl stěžovatelem podán dne 17. 1. 2002, jak uvedeno výše, byla tato podmínka splněna.

Druhou podmínkou je, že ministr vnitra rozhodl o tomto rozkladu po účinnosti zákona č. 519/2002 Sb. Tento zákon nabyl účinnosti společně se soudním řádem správním, tedy dne 1. 1. 2003. Vzhledem k tomu, že ministr vnitra rozhodl o rozkladu dne 5. 12. 2003, byla splněna i tato podmínka a na stěžovatelův případ tedy dopadala i dispozice předmětného ustanovení tohoto zákona a svědčila mu v něm zakotvená třicetidenní lhůta. Tato lhůta má totiž speciální povahu nejen vůči dvouměsíční lhůtě pro podání žaloby obsažené v § 72 odst. 1 s. ř. s.; ale i vůči patnáctidenní lhůtě obsažené v § 32 odst. 1 zákona o azylu, kterou chybně aplikoval městský soud.

Stanovení takovéto speciální lhůty, delší než v ostatních azylových případech posuzovaných podle soudního řádu správního, v daném případě odráží fakt, že ministrem dosud nerozhodnutá řízení o rozkladech by mohla teoreticky vést po účinnosti s. ř. s. k nejasnostem, kterým je třeba čelit jasným stanovením procesních podmínek podávání takovýchto žalob, včetně stanovení lhůty pro jejich podání, zde v délce odpovídající délce lhůty obsažené v ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu před účinností novely č. 2/2002 Sb.

k zákonu o azylu, jinými slovy před 31. 1. 2002, tedy v době, kdy byl rozklad podáván. Taková úvaha má oporu i v důvodové zprávě k tomuto ustanovení zákona č. 519/2002 Sb.: *„Přechodným ustanovením je rovněž potřeba upravit i případy, kdy ve smyslu přechodných ustanovení k zákonu č. 2/2002 Sb. nebude k 1. lednu 2003 ještě dokončeno řízení o rozkladu proti prvostupňovému rozhodnutí Ministerstva vnitra podle dřívější právní úpravy. Aby se předešlo aplikačním nejasnostem, navrhuje se výslovně stanovit, že žalobu proti rozhodnutí o rozkladu je možno podat podle soudního řádu správního za podmínek tam upravených, stanovit lhůtu pro podání žaloby a místní příslušnost soudu. S ohledem na to, že již před soudním řízením proběhlo o žádosti o azyl dvoustupňové správní řízení, nestanoví se, že podání žaloby má mít odkladný účinek, a bude proto platit obecná úprava § 73 soudního řádu správního.“*

Takový přístup je souladný i s judikaturou Nejvyššího správního soudu, jak byla vyjádřena v jeho rozsudku ze dne 15. 9. 2005, sp. zn. 3 Azs 326/2004: *„Pokud ministr vnitra po dni nabytí účinnosti zákona č. 519/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), rozhodl o rozkladu, podaném podle zákona o azylu ve znění účinném k 31. 1. 2002, lze proti takovému rozhodnutí podat žalobu ve správním soudnictví do třiceti dnů od jeho doručení (čl. II bod 2 zákona č. 519/2002 Sb.).“*

Městský soud měl tedy aplikovat na podání stěžovatelovy žaloby třicetidenní lhůtu. To znamená, že když bylo stěžovateli doručeno rozhodnutí o rozkladu dne 14. 1. 2004, začala třicetidenní lhůta, jejíž běh se řídí ustanovením § 40 s. ř. s., běžet následující den, tedy ve čtvrtek 15. 1. 2004, a skončila v pátek 13. 2. 2004. Žaloba podaná k městskému soudu osobně dne 9. 2. 2004 tak byla podána včas a městský soud pochybil, pokud ji jako opožděnou odmítl.

Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná a napadené usnesení Městského soudu v Praze je nezákonné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a proto je zrušil.

Městský soud v Praze je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), a je proto povinen podanou žalobu posoudit věcně, coby včas podanou.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Městský soud v Praze v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. února 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu